

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Кафедра програмної інженерії та інформаційних технологій управління
(назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної комісії _____
(назва комісії)

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 20 _____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АЛГОРИТМІЗАЦІЯ ТА ПРОГРАМУВАННЯ (частина 2)

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань 12 Інформаційні технології
(шифр і назва)

спеціальність 126 Інформаційні системи та технології
(шифр і назва)

вид дисципліни професійна підготовка
(загальна підготовка / професійна підготовка)

форма навчання денна
(денна / заочна)

Харків – 2017 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни

АЛГОРИТМІЗАЦІЯ ТА ПРОГРАМУВАННЯ (частина 2)

(назва дисципліни)

Розробники:

доцент, к.т.н., доц.
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Воловщик В.Ю.
(ініціали та прізвище)

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

програмної інженерії та інформаційних технологій управління

(назва кафедри)

Протокол від « 31 » серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри _____ Годлевський М.Д.
(назва кафедри) (підпис) (ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис голови НМК (для дисциплін загальної підготовки та дисциплін професійної підготовки за спеціальністю) або завідувача випускової кафедри (для дисциплін професійної підготовки зі спеціалізації, якщо РПНД розроблена не випусковою кафедрою)

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни “Алгоритмізація та програмування (частина 2)” є:

- формування у студентів знань за дисципліною, пов’язаних з процесом розробки програм, зокрема включаючи зв’язки між задачею та її складовими підзадачами; між підзадачами та функціями, що їх реалізують; між окремими функціями та цілісної програмою, що вирішує задачу;

- навчання студентів розширеним положенням мови програмування C++;

- знайомство студентів з інструментальними програмними та технологічними рішеннями, які використовуються при розробці програмного забезпечення;

- набуття практичних навичок роботи в колективі, вмінь знаходити правильні рішення для побудови та налагоджування програм мовою C++;

- надання студентам теоретичних основ розширених положень мови програмування C++ та набуття студентами практичних навичок її використання при розробці програм, заснованих на розширених основ процедурно-орієнтованого та модульного програмування.

Компетентності:

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність до алгоритмічного та логічного мислення.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
ФК 9 Здатність до алгоритмічного та логічного мислення.	Знання основних принципів, правил та положень щодо поділення задачі дослідження на певний ряд	Визначати необхідність використання коректних програмних конструкцій мови програмування C++ до вирішення	Здатність донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;	Здатність вивчати нові технології, методи та прийоми щодо розробки алгоритмічного та програмного забезпечення; будувати

	підзадач та об'єднання окремих підзадач на основі принципів модульного програмування	задачі дослідження та їх аналогів, а також реалізовувати відповідне програмне забезпечення.	здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.	алгоритмічне та програмне забезпечення для вирішення задачі дослідження з використанням процедурно-орієнтованого та модульного підходів
--	--	---	--	---

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Попередні дисципліни:	Наступні дисципліни:
“Алгоритмізація та програмування (частина 2)”	“Об'єктно-орієнтоване програмування (частина 1)”

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль (кількість робіт)	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Залік	Екзамен
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2	180 /6	64	116	32	32			6		2

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 35.5%.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Розширені можливості процедурно-орієнтованого програмування				
	Л ЛР СР	8 8 29	Тема 1. Типи передачі параметрів функції Передача параметрів за посиланням, параметри вказівники, параметри одновимірні масиви, параметри багатомірні масиви Вказівники на функції та їх використання в якості параметрів функції	[1-5] [6-10] [11-15]
	Л ЛР СР	8 8 29	Тема 2. Розширені можливості реалізації функцій Статичні локальні змінні. Функції підстановки. Змінна кількість параметрів функцій. Параметри функції main. Усталені значення параметрів функцій. Рекурсія. Перевантажені функції. Способи повернення результату функції	[1-5] [6-10] [11-15]
Змістовий модуль 2. Модульне програмування				
	Л ЛР СР	4 4 14.5	Тема 3. Основи модульного підходу Підходи до розробки структури програми. Статичні глобальні змінні. Зовнішні змінні. Статичні функції. Стражі включення	[1-5] [6-10] [11-15]
	Л ЛР СР	4 4 14.5	Тема 4. Файли Бінарні та текстові файли. Можливості мови C++ щодо роботи з файлами. Введення та виведення даних	[1-5] [6-10] [11-15]
	Л ЛР СР	4 4 14.5	Тема 5. Типи даних, що створюються Перейменування типів за typedef. Перерахування. Об'єднання. Структури. Динамічні структури та вказівники на них.	[1-5] [6-10] [11-15]
	Л ЛР СР	4 4 14.5	Тема 6. Простори імен Типи просторів імен та особливості визначення і доступу до елементів просторів імен	[1-5] [6-10] [11-15]
Разом (годин)		180		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	29
2	Підготовка до практичних(лабораторних, семінарських) занять	29
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	29
4	Інші види самостійної роботи	29
	Разом	116

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ

1. Особливості передачі параметрів функції за посиланням та різниця з передачею параметрів функції за значенням
2. Особливості передачі параметрів функції за вказівником та різниця з передачею параметрів функції за значенням
3. Особливості передачі параметрів функції за вказівником та різниця з передачею параметрів функції за посиланням
4. Порівняння вирішення задач з рекурсивними функціями та без них
5. Життєвий цикл глобальної, локальної, глобальної статичної, зовнішньої, локальної статичної змінних
6. Доцільність використання функцій підстановок, рекурсивних функцій
7. Доцільність використання переважаних функцій, усталених параметрів функцій
8. Способи повернення результату функції
9. Особливості та різниця використання структур та об'єднань
10. Особливості створення перерахувань
11. Створення синонімів існуючих типів
12. Використання синонімів для передачі вказівника на функцію, як параметру функції
13. Доцільність та правила використання просторів імен
14. Об'єднання кількох просторів імен в один. Визначення псевдонімів для існуючих просторів імен
15. Правила використання глобальних змінних при модульному програмуванні
16. Робота з бінарними файлами
17. Робота з текстовими файлами
18. Безіменні простори імен та їх альтернатива

19.Зв'язні списки

20.Необхідність використання стражів включення при модульному підході до розробки програмного забезпечення

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії; кейс-метод; ділові ігри.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов широкого відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати при розв'язанні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладання навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене у такий спосіб, пробуджує у студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача. Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або лабораторні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5-6 осіб та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг при використанні в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти при роботі у певній малій групі.

Лабораторні заняття (з елементами семінарської дискусії) дозволяють формувати у студентів навички практичної реалізації практичних задач шляхом розробки програмного забезпечення мовою програмування С++ з використанням розширених можливостей процедурно-орієнтованого та модульного програмування, узагальнювати отримані результати, формулювати висновки та думки, вести подальший обмін думками та поглядами з іншими учасниками щодо отриманих результатів досліджень з даної проблематики, а також розвивають творче мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вчать об'єктивно оцінювати результати і пропозиції опонентів, критично підходити до власних результатів та поглядів.

Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій. Наприклад, при проведенні лабораторного заняття за темою “Типи передачі параметрів функції” слід поділити аудиторію на групи, кожній з яких дати певне завдання, реалізація яких повинна бути виконані шляхом використання різних підходів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
ТЕМА 1. Типи передачі параметрів функції	Проблемна лекція “Визначення та використання параметрів посилань та вказівників при вирішенні практичних задач”
ТЕМА 2. Розширенні можливості реалізації функцій	Міні-лекція “Рекурсивні функції”
ТЕМА 5. Типи даних, що створюються	Кейс "Варіант створення користувальницьких типів даних" Міні-лекція “Методика використання всіх підходів до створення користувальницьких типів даних та їх порівняння при вирішенні конкретної задачі”
ТЕМА 6. Простори імен	Ділова гра “Обґрунтування доцільності використання просторів імен”

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись у таких формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі лабораторних занять.
2. Проведення проміжного контролю.
3. Проведення модульного контролю.

Загальна модульна оцінка складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час лабораторних занять та оцінки за виконання модульної контрольної роботи.

Загальна оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне модульних оцінок.

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення лабораторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання проміжного контролю;
- 3) виконання модульного контрольного завдання.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на лабораторних заняттях

Оцінювання проводиться за 5-бальною шкалою за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінка "відмінно" ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді до всіх п'яти зазначених критеріїв.

Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний модульний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді контрольної роботи за темами 1-го або 2-го модулю.

Проведення модульного контролю

Модульний контроль здійснюється та оцінюється за допомогою проведення контрольної роботи за всіма темами дисципліни.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня з кількох складових, що враховує оцінки кожного виду контролю (дві оцінки за результатами поточного модульного контролю і підсумкову контрольну роботу).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1 – Розподіл балів

	Поточний контроль		Семестровий контроль	Всього за семестр
	Контр Р	лр		
Підсумкові бали	75		25	100
Макс. проміжні бали	20	15		
Кільк. од. обліку у семестрі	6	6		
Макс. проміжних балів, всього	32	43		100
Коеф.. перерахунку	1			
Макс. кільк. підсумкових балів	32	43	25	100

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно

82 ... 89	B	добре
74 ... 81	C	
64 ... 73	D	задовільно
60 ... 63	E	
35 ... 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 ... 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Воловщиків В.Ю. Лабораторний практикум з дисципліни “Алгоритмізація та програмування (частина 2)” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ntumoodle.com

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Страуструп Б. Язык программирования C++. Третье издание – СПб.: М.: Бинум, 2004. – 203с.
2. Полубенцева М.И. C/C++ процедурное программирование. – СПб.: БХВ-Петербург, 2008. – 448с.
3. Павловская Т.А. C/C++. Программирование на языке высокого уровня. – СПб.: Питер, 2007. – 461с.
4. Зеленський О.С., Лисенко В.С. Основи програмування. Навчальний посібник. – Кривий Ріг: КЕІДВНЗ “КНЕУ ім. Вадима Гетьмана”, 2010. – 269с.
5. Paulo Franca. C++ - учебный курс. – СПб.: Питер Принт, 2003. – 521с.

Допоміжна література

6. Прата, Стивен. Язык программирования С++. Лекции и упражнения. – М.: Вильямс, 2014. – 1248 с. Шилдт Г. С++ руководство для начинающих. – М.-СПб.-К.: Вильямс, 2005. – 672с.
7. Шилдт Г. Самоучитель С++. – СПб.: БХВ-Петербург, 2003. – 688с.
8. Марченко А.Л. С++ бархатный путь. – М.: Горячая линия-телеком, 2005. – 399с.
9. Герберт Шилдт. С++ базовый курс. – М.-СПб.-К.: Вильямс, 2014. – 624с.
10. Уолтер Савич. Программирование на С++. – СПб.: ВHV, 2004. – 781с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

- 11 <http://korkholeh.googlepages.com/cppfund.pdf>
- 12 <http://www2.research.att.com/~bs/C++.html>
- 13 <http://cs.nyu.edu/courses/summer12/CSCI-GA.2110-001/downloads/C++%20Standard%202003.pdf>
- 14 <http://www.cplusplus.com/>
- 15 <http://www.learncpp.com/>